

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ ស្តីពីវិស័យដីធ្លី

ដោយ ឯកឧត្តម Mann ឯកអគ្គរដ្ឋទូត ប្រទេសអាស្រ៊ីយ៉ង់

សូមគោរព ឯកឧត្តម គាត ឈន់ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជាជនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អស់លោក លោកស្រី ជាទីគោរព !

១. កាលនូវត្រួតពិនិត្យសំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ក្នុងការទទួលបាននូវផលប្រយោជន៍ព័ត៌មានសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព គឺពឹងផ្អែកជាចម្បងទៅលើវិស័យដីធ្លី ។ យើងទទួលស្គាល់ថា ការគ្រប់គ្រង និងរដ្ឋបាលលើវិស័យដីធ្លីមានសភាពស្មុគស្មាញដែលទាមទារនូវវិធីសាស្ត្រមួយ ព្រមទាំងមានយន្តការនយោបាយដើម្បីសម្របសម្រួលការងារអន្តរក្រសួង ដែលហួសពីសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ។ បញ្ហាប្រឈមដែលកើតឡើងមានលក្ខណៈជាបញ្ហាបន្ទាន់ ដែលទាមទារនូវឧបករណ៍គោលនយោបាយនិងគតិយុត្តិដែលពាក់ព័ន្ធប្រកបដោយសុក្រឹតភាព ដើម្បីដោះស្រាយនូវបញ្ហាទាំងឡាយ ។
២. អនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំផ្តើមជំរាបជូនអំពីវឌ្ឍនភាពនៃសូចនាករតាមដានរួមគ្នា ដែលបានរាយការណ៍ដោយក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះសំរាប់កំណែទម្រង់ដីធ្លី ។ យើងខ្ញុំយល់ឃើញថា មានលទ្ធផលជាវិជ្ជមានគួរអោយកត់សំគាល់ចំពោះការចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ និងវឌ្ឍនភាពដ៏ប្រសើរជាច្រើនទៀត ស្តីពីសូចនាករតាមដានរួមគ្នា ។
៣. ឧទាហរណ៍នៃវឌ្ឍនភាពទាំងនេះរួមមាន : ការអនុម័តនូវអនុក្រឹត្យស្តីពីការចុះបញ្ជីដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច សេចក្តីព្រាងបទស្តីពីគោលនយោបាយប្រើប្រាស់ដីធ្លី (Spatial Planning) និងសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីលំនៅឋាន ដែលរំពឹងថានឹងបញ្ចប់សេចក្តីព្រាងនៅចុងខែធ្នូខាងមុខនេះ ។ នៅពេលដែលគោលនយោបាយនេះត្រូវបានអនុម័ត ការអនុវត្តន៍នូវគោលនយោបាយ និងច្បាប់ដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងគោលនយោបាយនេះនៅតែជាបញ្ហាប្រឈម ។ ក៏ប៉ុន្តែដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានទំនុកចិត្តថាការប្តេជ្ញាចិត្តដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្ហាញអោយឃើញនៅពេលអនុម័តនូវគោលនយោបាយ និងច្បាប់ទាំងឡាយនេះ ហើយនឹងត្រូវប្រក្សាយជាសកម្មភាពជាក់ស្តែងនិងនាំមកនូវលទ្ធផល ដែលមានភាពទទួលខុសត្រូវ ។
៤. វឌ្ឍនភាពជាវិជ្ជមានមួយទៀតគឺ ការងារពង្រឹងក្រុមការងារបច្ចេកទេសចម្រុះសំរាប់កំណែទម្រង់ដីធ្លី ដែលមានបុគ្គលិកបំរើការក្នុងលេខាធិការដ្ឋាន និងការប្តេជ្ញាគោរពគោលការណ៍នៃភាពជាដៃគូ ។

យើងត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀត ដើម្បីកសាងនិងលើកកម្ពស់ការទំនាក់ទំនង និងភាពទុកចិត្តគ្នា ទៅវិញទៅមកនៅក្នុងភាពជាដៃគូរបស់យើង ។ សិក្ខាសាលាដែលរៀបចំដោយក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍ កម្ពុជា ស្តីពី **ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃភាពជាដៃគូ** នាពេលថ្មីៗនេះ គឺជាការចូលរួមចំណែក ជាវិជ្ជមានមួយដល់ការងារនេះ ។

៥. វិវាទដីធ្លីគឺជាបញ្ហាមួយដែលមិនអាចជៀសផុតបាននៅក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ដីធ្លី ។ ភាពរីកចំរើនដែលគួរអោយកត់សំគាល់ គឺបានដោះស្រាយជំនឿរវាងអ្នកជិតខាងនៅក្នុងកម្មវិធី ចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ ។ បញ្ហាប្រឈមដ៏ធំនៅតែមានក្នុងការដោះស្រាយនូវ វិវាទដីធ្លីនៅក្នុងតំបន់ ដែលរដ្ឋ ឬក្រុមហ៊ុនឯកជនធំៗ អះអាងយកដីដែលកាន់កាប់ដោយប្រជាពលរដ្ឋ ក្រីក្រ ។ ក្នុងករណីជាច្រើន បញ្ហានេះមានការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការដកហូតទ្រព្យតាមផ្លូវច្បាប់ ការបណ្តេញចេញ និងការតាំងទីលំនៅថ្មីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ ។
៦. ផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានមួយចំនួននៃជំនឿទាំងនេះ ជាការព្រួយបារម្ភដ៏ធំ សំរាប់យើងទាំង អស់គ្នា ដែលត្រូវធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាជាអាទិភាពរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការកាត់ បន្ថយភាពក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយសមធម៌ និងស្ថេរភាព សង្គម ។ ភាពបន្ទាន់នៃការព្រួយបារម្ភនេះ ត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម ដែលបាន ធ្វើឡើងដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ កាលពីខែកក្កដា ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍យល់ថា ផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានទាំង នេះក៏ជាការព្រួយបារម្ភរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលផងដែរ ដែលកំពុងតែបង្វែរការយកចិត្តទុកដាក់របស់ខ្លួន ពីលទ្ធផលជាវិជ្ជមានដែលកំពុងកើតមាននៅតំបន់ដីទៃ មកលើបញ្ហានេះ ។
៧. ទាក់ទងទៅនឹងគំរោងរៀបចំដែនដី និងរដ្ឋបាលដីធ្លីដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយធនាគារពិភពលោក ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានការសោកស្តាយ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានជ្រើសរើសមិនបន្តគំរោង អោយបានចប់នៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ដែលជាកាលបរិច្ឆេទបញ្ចប់គំរោង ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តដោយដឹងថា រាជរដ្ឋាភិបាលនៅតែប្តេជ្ញាបន្តដោះស្រាយបញ្ហា ប្រឈមនៃកំណែទម្រង់ដីធ្លី ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ។
៨. ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ស្មាតមន៍កាលនូវតួភាពក្នុងការធ្វើការជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីធានាអោយបានថា គោលនយោបាយតាំងទីលំនៅឋានថ្មី ពិតជាផ្តល់នូវផលប្រយោជន៍ជូនប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ហើយដៃគូ អភិវឌ្ឍន៍ក៏មានការចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការស្វែងយល់ពីទំរង់នៃការចូលរួម ដែលរាជរដ្ឋាភិបាល អនុញ្ញាតឱ្យដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ចូលរួមលើបញ្ហាទាំងនេះផងដែរ ។
៩. ចិត្តក្នុងបរិបទនេះ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានការកត់សំគាល់ឃើញនូវការផ្តួចផ្តើមនាពេលថ្មីៗរបស់រាជរដ្ឋា ភិបាល ក្នុងការបង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់និងគោលនយោបាយ ដើម្បីដោះស្រាយនូវបញ្ហាទាំងនេះ ។

យើងខ្ញុំយល់ថា ក្របខ័ណ្ឌនេះទាមទារអោយមានលក្ខណៈទូលំទូលាយនិងគោរពទៅតាមច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិដែលមាន ព្រមទាំងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ ដែលបានផ្តល់សច្ចាប័នដោយរាជរដ្ឋាភិបាល។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សូមបញ្ជាក់ជាថ្មីម្តងទៀតនូវសុច្ឆន្ទៈក្នុងការគាំទ្រដល់រាជរដ្ឋាភិបាលជាបន្តទៀតនៅក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះ។

១០. ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក៏សូមស្វាគមន៍នូវសេចក្តីប្រកាសរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការបង្កើតនូវក្រុមការងារអន្តរក្រសួង ក្រោមការដឹកនាំរបស់ **ឯកឧត្តម អ៊ឹម ឈុនលីម** ដើម្បីរៀបចំសេចក្តីព្រាងណែនាំគោលនយោបាយ ស្តីពីដំណោះស្រាយលំនៅឋានប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅក្នុងតំបន់អាណាធិបតេយ្យរួមទាំងការវាយតម្លៃស្ថានភាពលំនៅដ្ឋាន និងជំរុញនូវផែនការឈ្នះ ឈ្នះ សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងឡាយដោយគោរពទៅតាមអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះព័ត៌មានស្តីពីសមាសភាពនិងអាណត្តិច្បាស់លាស់របស់ក្រុមការងារ ហើយស្វាគមន៍ចំពោះការណែនាំពីវិធីសាស្ត្រក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយក្រុមការងារនេះ។

១១. យើងខ្ញុំយល់ថា សេចក្តីព្រាងស្តីពី **ច្បាប់អស្សាមិករណ៍** (ការដកហូតសិទ្ធិ-ទ្រព្យ) កំពុងមិនក្នុងតំណក់កាលវិវឌ្ឍន៍ទៅមុខ ហើយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ស្នើសុំការបំភ្លឺពីរាជរដ្ឋាភិបាល ទាក់ទិនទៅនឹងជំហានបន្ទាប់ និងពេលវេលា។ ដោយសារច្បាប់នេះមានការប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ កម្ពុជាទាំងមូល ច្បាប់នេះគួរតែរៀបចំអោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈ និងយោបល់ចូលរួម (inputs) ពីអង្គការសង្គមស៊ីវិល។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សូមស្វាគមន៍ទស្សនៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលើបញ្ហានេះ ហើយ យើងខ្ញុំសូមតូសបញ្ជាក់ថា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានបំណងផ្តល់ការគាំទ្រ និងជំនាញបច្ចេកទេសដល់ការ ងារនេះ។

១២. ក្នុងស្មារតីភាពជាដៃគូ និងគណនេយ្យភាពទាំងសងខាង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានបំណងធ្វើការពិភាក្សាថាតើ យើងខ្ញុំអាចជួយគាំទ្រដល់រាជរដ្ឋាភិបាលតាមរបៀបណា ដើម្បីជំរុញឱ្យការធ្វើសេចក្តី ព្រាងនិងការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងគោលនយោបាយស្តីពីការបណ្តេញចេញ ការដកហូតសិទ្ធិ-ទ្រព្យនិងការតាំងទីលំនៅថ្មីទាំងនេះ ដំណើរការទៅមុខ។

១៣. បន្ថែមទៅលើការផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេសក្នុងការពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិទាំងនេះ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ត្រៀមលក្ខណៈជាស្រេចដើម្បីជួយគាំទ្រដល់វិធីសាស្ត្រ **ការសិក្សាដោយផ្អែកលើការអនុវត្ត** ឬវិធីសាស្ត្រសាកល្បងដែលអាចធានាថាលំនៅឋានប្រជាពលរដ្ឋដែលកំពុងប្រឈមនឹងការបណ្តេញចេញ ត្រូវបានដោះស្រាយដោយសមធម៌។

១៤. **ឯកឧត្តម** អនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំសូមបញ្ចប់នូវសន្ទរកថានេះដោយបញ្ជាក់ជាថ្មីម្តងទៀតថា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ស្វាគមន៍ជានិច្ចនូវកាលនុវត្តភាព(ឱកាស) ក្នុងការគាំទ្រដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីដោះស្រាយ

បញ្ហាប្រឈម ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍នៃសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី និងការគ្រប់គ្រងដីធ្លីក្នុងន័យស្ថាបនា ។
ដើម្បីបន្តនូវការពិភាក្សាលើបញ្ហាទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងគោលនយោបាយដីធ្លី ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍
សូមស្នើអោយមានការពិភាក្សាក្រៅផ្លូវការមួយកំរិតថ្នាក់ឯកអគ្គរដ្ឋទូតនៅចន្លោះក្នុងកិច្ចប្រជុំ
GDCC ដែលសំណួរទាក់ទងជាពិសេសទៅនឹងសមត្ថកិច្ចរបស់អន្តរក្រសួងអាចត្រូវបានលើកឡើង ។